

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jany Brothánkové, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudce JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **Železárny-Annahütte, spol. s r. o.**, IČ 00546542, se sídlem v Prostějově, Dolní 3137/100, zastoupená Mgr. Soňou Bernardovou, advokátkou, se sídlem v Brně, Koliště 55, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje** se sídlem v Olomouci, Jeremenkova 40a, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 9. prosince 2015 č. j. 65 A 83/2015-11.

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 9. prosince 2015 č. j. 65 A 83/2015-11 **se ruší.**

II. Žaloba **se odmítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalobkyni **se vrací** zaplacené soudní poplatky za řízení o kasační stížnosti a za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v celkové výši 6 000 Kč. Uvedená částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Dne 17. března 2015 uzavřel Magistrát města Prostějova, na straně jedné, a PharmDr. L. J., na straně druhé, veřejnoprávní smlouvu nahrazující územní a stavební povolení pro stavbu „Přístavba polikliniky Karlov“ v Prostějově. Dne 24. července 2015 obdržel žalovaný podnět žalobkyně na přezkum veřejnoprávní smlouvy podle § 78a odst. 9 a § 116 odst. 7 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyně tvrdila, že nedala s touto veřejnoprávní smlouvou souhlas, ačkoli by byla účastníkem územního řízení. Žalovaný zahájil podle ustanovení § 95 odst. 1 správního řádu přezkumné řízení, v němž posuzoval, zda nebyla veřejnoprávní smlouva uzavřena v rozporu s právními předpisy, nicméně dospěl k závěru, že tomu tak není. Proto přezkumné řízení zastavil rozhodnutím ze dne 30. září 2015 č. j. KUOK 87100/2015 vydaným podle § 97 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Žalobkyně se u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále též „krajský soud“) domáhala žalobou ze dne 1. prosince 2015 určení, že citované rozhodnutí žalovaného je nezákonným zásahem, a žádala, aby krajský soud žalovanému přikázal pokračovat v řízení o přezkumu veřejnoprávní smlouvy. Krajský soud usnesením ze dne 9. prosince 2015 č. j. 65 A 83/2015-11 žalobu odmítl jako nepřípustnou. Podle krajského soudu nebylo v daném případě vůbec namístě zahajovat přezkumné řízení, jelikož osoba, jejíž souhlas veřejnoprávní smlouvou nebyl vyžádán, ačkoliv vyžádán být měl, může jako prostředek ochrany svých práv využít žádost o vydání rozhodnutí deklarujícího podle § 142 odst. 1 správního řádu, že veřejnoprávní smlouva nenabyla účinnosti (krajský soud zde odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. srpna 2014 č. j. 7 As 100/2014-52). Tím, že žalobkyně tuto možnost nevyužila, byla naplněna hypotéza § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. V ní namítala, že krajský soud přehlédl, že jím označený prostředek nápravy (žádost o vyslovení neúčinnosti veřejnoprávní smlouvy podle § 142 odst. 1 správního řádu) stěžovatelka ve skutečnosti využila. Přitom stěžovatelka tuto skutečnost uvedla na dvou místech své žaloby. Stěžovatelka v kasační stížnosti dále doplnila, že Magistrát města Prostějova její žádost o deklaraci neúčinnosti veřejnoprávní smlouvy zamítl rozhodnutím ze dne 30. října 2015, stěžovatelka se proti němu dne 2. prosince 2015 odvolala a do dne podání kasační stížnosti nebylo o jejím odvolání rozhodnuto. S kasační stížností byl spojen návrh na přiznání odkladného účinku.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil po stanovené lhůtě, přičemž jeho obsáhlé podání sestávalo převážně z popisu skutkového stavu a vysvětlení, proč neshledal důvod ke zrušení napadené veřejnoprávní smlouvy pro rozpor s právními předpisy v přezkumném řízení. K důvodům kasační stížnosti se žalovaný, resp. k důvodům

odmítnutí žaloby krajským soudem, nevyjádřil. Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného žalobkyni na vědomí.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Důvody stížnosti, jak je stěžovatel obsahově vymezil, se opírají o § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Platí totiž, že *„je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu"* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. dubna 2005 č. j. 3 Azs 33/2004-98; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[6] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[7] V § 85 s. ř. s. se uvádí: *„Žaloba je nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný."*

[8] Stěžovatelce je nutno přisvědčit v tom, že krajský soud vycházel ve svém usnesení z nesprávných skutkových zjištění, když pominul tvrzení žalobkyně, že využila postup podle § 142 správního řádu, neboť požádala Magistrát města Prostějova, aby deklaroval, že veřejnoprávní smlouva je neúčinná. Přitom krajský soud formuloval své usnesení tak, jako by skutečnost, že stěžovatelka daný postup nevyužila, byla pro jeho rozhodnutí o odmítnutí žaloby klíčová a jako by v opačném případě (tedy pokud by žádost podle § 142 správního řádu podala), mohla být potenciálně se svou žalobou proti nezákonnému zásahu úspěšná. Z těchto důvodů musel Nejvyšší správní soud přistoupit ke zrušení usnesení krajského soudu.

[9] Nejvyšší správní soud nicméně dospěl k závěru, že v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro odmítnutí žaloby, byť poněkud odlišné, než jak je prezentoval krajský soud. Podání žádosti o vydání rozhodnutí podle § 142 správního řádu totiž ve skutečnosti není podmínkou pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. Fakt, že takovýto prostředek nápravy existuje, žalobu na nezákonný zásah zcela vylučuje, a to bez ohledu na to, zda jej stěžovatelka v konkrétním případě využila či nikoliv. Proti rozhodnutí deklarujícímu, že veřejnoprávní smlouva je, příp. není účinná, je totiž přípustné odvolání, a následně lze podat proti takovému rozhodnutí správní žalobu v režimu § 65 a násl. s. ř. s. Žaloba proti rozhodnutí má přitom přednost před žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu – ochranu před nezákonným zásahem poskytují soudy pouze tam, kde jiný prostředek nápravy právní řád nenabízí (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. srpna 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42, č. 720/2005 Sb. NSS, a obdobně ve vztahu k žalobě na nečinnost správního orgánu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. července 2011, č. j. 1 Aps 1/2011-101). Tyto závěry jsou aplikovatelné i na právní úpravu veřejnoprávních smluv, kde je prostředkem nápravy právě

zahájení správního řízení podle § 142 správního řádu a následující procesní kroky, jak byly výše popsány (srov. k tomu již krajským soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. srpna 2014, č. j. 7 As 100/2014-52).

[10] Z výše popsaných důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení krajského soudu v souladu s § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. jako důvodnou a usnesení krajského soudu zrušil. Protože však již v řízení před krajským soudem byly důvody pro odmítnutí návrhu, rozhodl Nejvyšší správní soud podle téhož ustanovení současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu o tom, že žaloba se odmítá (§ 110 odst. 1 s. ř. s., část první věty za středníkem).

IV. Náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud současně s odmítnutím návrhu musel rozhodnout i o nákladech řízení, včetně nákladů toho řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu. V případě odmítnutí žaloby nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). O vrácení zaplacených soudních poplatků za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 10 odst. 3 a 5 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Soud podle citovaných ustanovení vrátí zaplacený soudní poplatek, pokud byl návrh na zahájení řízení odmítnut před prvním jednáním, resp. před vydáním rozhodnutí o věci samé v řízení, v němž lze rozhodnout bez jednání (pro aplikaci citovaného ustanovení na danou situaci lze přiměřeně odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. března 2015 č. j. 6 Afs 3/2015-29). Lhůta pro vrácení soudního poplatku je stanovena v § 10a odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2016

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu